

2. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

3. Титаренко Т., Дворник М., Климчук В. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.

4. Тимків Л. Психологічна підтримка студентів в освітньому процесі під час війни. Міжнародний проект як одна з активних форм підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності. 2022. № 9. С. 222-230.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-35>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ АД'ЮНКТИВ ТА АСПРАНТИВ У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Попович Василь Васильович

*доктор технічних наук, професор,
проректор з наукової роботи*

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Коваль Назарій Ярославович

*доктор філософії,
проректор по роботі з персоналом*

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Копистинський Юрій Олегович

*кандидат технічних наук,
начальник докторантури-ад'юнктури*

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності – це заклад вищої освіти, який здійснює підготовку курсантів, студентів, а

також докторів філософії за спеціальностями: «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», «Філологія», «Менеджмент», «Екологія», «Комп'ютерні науки», «Пожежна безпека» та «Цивільна безпека».

Докторантура-ад'юнктура у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності (далі – Університету) визначає особливості організації та проведення підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти. Докторантура-ад'юнктура є структурним підрозділом Університету.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з числа працівників та осіб середнього і старшого начальницького складу, апарату ДСНС, її територіальних органів, ЗВО (НУ) ЦЗ та інших установ і організацій сфери управління ДСНС здійснюється:

- в ад'юнктурі Університету за державним замовленням заочною (денною, вечірньою) формою навчання;

- в аспірантурі Університету заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання за кошти юридичних та фізичних осіб;

- поза ад'юнктурою (аспірантурою) в Університеті (для осіб, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці) за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації в постійно діючій або разовій спеціалізованій вченій раді [1], [2].

Зазначимо, що підготовка фахівців з вищою освітою в ад'юнктурах (аспірантурах) та докторантурах ЗВО (НУ) ЦЗ здійснюється:

- за рахунок видатків Державного бюджету України, передбачених для ДСНС на підготовку кадрів;

- за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб на умовах контракту [3].

Відповідно до Наказу МВС України № 326 від 21.05.2024 року, а саме, за 29 напрямками наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025-2029 роки в Університеті здійснюються розгляд та затвердження тем дисертаційних досліджень [4].

На черговому засіданні Науково-технічної ради Університету окреслені такі напрямки досліджень: моделі та методи управління проектами енергозабезпечення об'єктів критичної інфраструктури під час надзвичайного та воєнного стану (на прикладі харчової промисловості, розроблення інформаційної технології управління освітнім процесом в ЗВО зі специфічними умовами навчання, ефективність застосування традиційних та новітніх вогнегасних речовин під час ліквідації пожеж у природних екосистемах в умовах воєнного стану, ризики виникнення лісових пожеж в умовах війни,

Організаційно-технічні заходи мінімізації наслідків аварій на гідротехнічних спорудах, розробка адаптивних способів боротьби з низовими лісовими пожежами в умовах воєнного стану, методи, моделі та інформаційна технологія підтримки прийняття рішень для оповіщення та координування діяльності добровільних рятувальних формувань.

В умовах воєнного стану ад'юнкти та аспіранти приймають участь у міжнародній академічній мобільності [5].

У Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, також, видаються збірники наукових праць, де можуть публікуватися результати дисертаційних досліджень, а саме: «Пожежна безпека», «Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності», «Педагогіка і психологія професійної освіти», «Львівський філологічний часопис», «Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія», «Публічне управління та соціальна робота».

Зазначимо, що у 2024 році в Університеті зареєстрований збірник «Безпека України», який буде фаховим у всіх напрямках галузі безпеки людини та запрошуємо до публікацій наукових статей усіх зацікавлених осіб.

Отже, підготовка аспірантів та ад'юнктів у закладах вищої освіти потребує акценту на важливих темах, пов'язаних із військовими конфліктами, таких як: управління ризиками, розвиток психологічної стійкості, організація евакуаційних заходів, надання невідкладної допомоги, а також активізація наукових досліджень для вирішення питань безпеки населення.

Література

1. Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII.

2. Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів»

3. Наказ МВС України № 141 від 20.02.2017 року «Про затвердження Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) цивільного захисту» (зі змінами від 24.12.2021 року № 980).

4. Наказ МВС України № 326 від 21.05.2024 року «Про затвердження тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025-2029 роки».

5. Попович В.В., Копистинський Ю.О., Беседа А.В. Міжнародна академічна мобільність ад'юнктів та аспірантів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності в умовах війни. Третій рівень освіти в Україні: становлення та тенденції : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 17-19 листопада 2023 р., с. Світязь Шацького району Волинської області. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 184-186 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-36>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ Й НАПИСАННЯ ОГЛЯДУ ЛІТЕРАТУРИ З ОБРАНОЇ ТЕМАТИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Похилюк Олена Миколаївна

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри української філології
Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
м. Вінниця, Україна*

Підготовка й написання огляду літератури з обраної теми є обов'язковим етапом будь-якого наукового дослідження – статті, курсової чи дипломної роботи, заявки на грант, студій на здобуття наукового ступеня. Саме цей етап наукової розвідки традиційно вважають одним із найскладніших видів академічного письма, адже він вимагає від дослідника критичних навичок оцінювати опубліковану літературу, які часто доводиться відточувати впродовж тривалого періоду через читання, відвідування лекцій, семінарів і конференцій, а також під час обговорення результатів своїх досліджень, праць інших людей.

Як відомо, огляд літератури – це огляд опублікованих робіт, що стосуються конкретного питання, галузі дослідження, теми чи теорії. Як слушно зауважує А. Гау, огляд літератури має чітко визначені межі, містить короткі описи аналізованих джерел і дає реципієнту їх критичну оцінку [1, с. 4]. Науковець чітко окреслює, що огляд літератури не повинен бути списком або анотованою бібліографією опрацьованих джерел, простим резюме цих джерел або перефразуванням висновків, описом досліджень та їх результатів, розлогим і заплутаним текстом, не повинен характеризуватися вузьким і неглибоким підходом та довільною структурою [1, с. 4-5].